

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BAİBÜEFD)

Bolu Abant İzzet Baysal University
Journal of Faculty of Education

2023, 23(2), 789 – 810. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2023.-1175926>

Öğretmen Adaylarının Kopya Çekmeye İlişkin Metaforik Algılarının İncelenmesi

Examining the Metaphorical Perceptions of Cheating among Pre-Service Teachers

Hülya PEHLİVAN¹, Gamze MERCAN²

Geliş Tarihi (Received): 15.09.2022

Kabul Tarihi (Accepted): 05.02.2023

Yayın Tarihi (Published): 15.06.2023

Öz: Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının kopya çekme davranışına yönelik metaforik algılarının incelenmesidir. Araştırmanın amacına yönelik olarak, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji yaklaşımı kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 2019-2020 öğretim yılında öğrenim gören 180 öğretmen adayından oluşmuştur. Araştırmanın veri toplama aracı olarak araştırmanın çalışma grubunun demografik özelliklerini belirlemeye yönelik iki soru (cinsiyet ve bölüm) ve öğretmen adaylarının kopya çekmeye davranışına yönelik metaforik algılarının incelenmesine yönelik görüşlerinin belirlenmesine yönelik iki yarı yapılandırılmış açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Veriler MAXQDA 2018 Programı ile içerik analiz tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre kopya çekmeye yönelik olumlu bir bakış açısına sahip öğrenciler bunu bir yetenek olarak algılamakta ve zor duruma düştüğünde kullanılacak bir araç olarak düşünmektedir. Kopya çekmeyi bir yardımlaşma aracı olarak düşünen ve adrenalin salgılaması nedeniyle heyecan duymaya sebep olan bir unsur olarak düşünen öğrenci grubu da bulunmaktadır. Bu açıdan ele alındığında öğrencilerin özellikle eğitim fakültesi öğrencilerin çoğunun kopya çekmeyi olumsuz olarak algılaması hem kendileri için hem de eğitim sistemi için olumlu bir unsur olarak düşünülebilir. Ayrıca eğitim fakültesi öğrencilerinin büyük bir bölümünün kopya çeken kişiye yönelik olumsuz bir bakış açısı olduğu görülmüştür. Bu öğretmen adaylarının meslek hayatına atıldığında öğrencilerinin kopya çekmesine izin vermeyeceği ve kaliteli bir öğrenme sağlayacağı düşünülebilir.

Anahtar Kelimeler: Metaforik Algı, Kopya Çekmek, Öğretmen Adayları, Fenomenoloji Yaklaşımı

&

Abstract: The purpose of this study is to investigate teacher candidates' metaphorical perceptions of cheating. The phenomenology approach, one of the qualitative research methods, was utilized for the research. The study group consisted of 180 teacher candidates enrolled in the 2019-2020 academic year at the Hacettepe University Faculty of Education. An interview form comprised of two questions (gender and department) to determine the demographic characteristics of the study group and two semi-structured open-ended questions were used to determine the perspectives of prospective teachers regarding the examination of metaphorical perceptions of cheating. Using the MAXQDA 2018 program and the content analysis technique, the data were analyzed. According to the findings of the study, students who have a favorable view of cheating view it as a talent and a tool to be used in difficult circumstances. Additionally, there is a subset of students who view cheating as a means of aiding one another and as an adrenaline-inducing factor. From this perspective, the fact that the majority of students, particularly education faculty students, view cheating negatively is a positive factor for both the students and the education system. Furthermore, it has been observed that the majority of education faculty students have a negative view of the cheater. When they begin their careers, it is believed that these pre-service teachers will not allow their students to cheat and will provide a quality education.

Keywords: Metaphorical Perception, Cheating, Pre-service Teachers, Phenomenology Approach

Atıf/Cite as: Pehlivan, H., & Mercan, G. (2023). Öğretmen Adaylarının Kopya Çekmeye İlişkin Metaforik Algılarının İncelenmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 789-810. DOI:10.17240/aibuefd.2023.-1104113

İntihal-Plagiarizm/Etik-Ethic: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and it has been confirmed that it is plagiarism-free and complies with research and publication ethics. <https://dergipark.org.tr/pub/ijaws>

Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University– Bolu

¹ Sorumlu Yazar: Öğr. Gör. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı, hulyapeh@hacettepe.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6772-8125

² Dr., Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, gmercn@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5515-999X>

1. GİRİŞ

İstenmeyen öğrenci davranışları kapsamında yer alan kopya çekme davranışı gerek ülkemizde gerekse dünya çapında yer alan diğer ülkelerde önemli bir sorun teşkil etmeye devam etmektedir. Eğer gerekli tedbirler alınmazsa bu sorun varlığını sürdürmeye devam edecektir. Literatür incelendiğinde, kopya çekme fiilini anlatmaya dönük farklı kavramlar türetildiği görülmektedir. Örneğin, kopyalamak, çoğaltmak anlamına gelen “copy”; sınavda hile yapmak, dolandırmak, hırsızlık yapmak anlamına gelen “cheating” (Akdağ ve Güneş, 2002; Kıral, 2018), akademik sahtekarlık anlamına gelen “academic dishonesty” ve akademik dürüstlük anlamına gelen “academic integrity” kopya çekme olayını açıklamak için en sık kullanılan kavramlar olmuştur (Kaymakcan, 2002). Bu çalışmada, kopya çekme eylemi karşılığı olarak, öğrencinin notunu yükseltmek için, sınavda veya diğer akademik görevlerde, kanun ve mevzuata göre kullanımına izin verilmeyen kaynakları kullanma, sınavını veya ödevini bir başkasına yaptırma davranışı esas alınmış ve bu eylem “Cheating” kavramına karşılık gelecek şekilde kullanılmış ve irdelenmiştir (Tan, 2001; Semerci, 2003; Semerci, 2004; Demir ve Arcagök, 2013). Nasıl tanımlanırsa tanımlansın, kopya çekme eğitim sürecinin en önemli ve üzerinde hassasiyetle durulması, araştırılması, sorgulanması gereken sorundur.

Öğrencileri kopya çekmeye yönelten pek çok unsur bulunmaktadır. Ezbere dayalı ve soyut eğitim anlayışının olması (Akdağ ve Güneş, 2002; Semerci, 2003; Semerci, 2004; Çetin, 2007) ve sınavların ezbere dönük olması (Selçuk, 1995; Semerci, 2004), derslerin zor olması ve öğrencilerin dersi anlayamaması (Selçuk, 1995; Semerci, 2004), bireyin kendini gerçekleştirmesinden çok nota önem verilmesi (Çeliköz, 2016), başarısız olma, zayıf not alma ve sınıfta kalma korkusu (Durmuşçelebi, 2011; Semerci, 2003; Semerci, 2004; Çetin, 2007; Boysen, 2007; Dam, 2013; Kıral, 2018), öğrencilere düzenli çalışma alışkanlıklarının kazandırılmaması (Semerci, 2003; Semerci, 2004; Semerci ve Sağlam, 2005) ve öğrencinin ders çalışmaktan zevk almaması (Semerci, 2004; Çetin, 2007; Semerci ve Sağlam, 2005), öğrencinin çalışmak için yeterli zaman ve ortamının olmaması (Selçuk, 1995), derste anlatılanlarla sınavda soruların örtüşmemesi (Çetin, 2007), öğrencinin kendine güvensiz olması (Selçuk, 1995; Akdağ ve Güneş, 2002; Boysen, 2007), öğrencinin kopya çekmeyi alışkanlık haline getirilmiş olması ve bunu bir tedbir unsuru olarak görmesi (Semerci, 2004; Çetin, 2007), öğrencinin akran baskısına ya da etkisine maruz kalması (Nath ve Lovaglia, 2009; Yangın ve Kahyaoğlu, 2009; Durmuşçelebi, 2011; Ünlü ve Eroğlu, 2012), kişilik bozuklukları (Semerci, 2003; Semerci, 2004) gibi unsurların yanında rekabetçi sınıf ortamının olması (Özgüngör, 2008; Durmuşçelebi, 2011), kalabalık sınıflar (Tan, 2001; Semerci, 2004), oturma düzeninin kopya çekmeye elverişli olması ve sınav öncesinde salonların kontrol edilmemiş olması (Çetin, 2007) biçimindeki unsurlar da kopya çekmeyi etkilemektedir. Ayrıca, öğretmenin küçük hatalardan çok puan kırması (Semerci, 2003; Semerci, 2004) ya da kıt not vermesi (Çetin, 2007), sınavın geniş kapsamlı tutulması ve öğretmenin öğrenciler tarafından sevilmemesi gibi nedenler de öğrencileri kopya çekmeye yönelten unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Literatür incelendiğinde, erkeklerin kızlara göre daha fazla kopya çektiği (Dirik, 1999; Akdağ ve Güneş, 2002; Kaymakcan, 2002; Çetin, 2007; Küçüktepe ve Küçüktepe, 2012; Kıral, 2018), sınıf düzeyi yükseldikçe öğrencilerin kopya çekme davranışında düşüş yaşandığı (Ünlü ve Eroğlu, 2012; Taşgın, Kıncal, Küçükkoğlu ve Ozan, 2019) ve yaşı küçük olan öğrencilerin yaşı büyük olan öğrencilere göre daha fazla kopya çektiği (Tayfun ve Yazıcıoğlu, 2008), zeka düzeyi, akademik başarısı ve akademik öz kavramı düşük olan öğrencilerin daha çok kopya çektiği (Tan, 2001; Akdağ ve Güneş, 2002; Moeck, 2002; Boysen, 2007; Çetin, 2007; Tayfun ve Yazıcıoğlu, 2008; Ünlü ve Eroğlu, 2012; Kıral, 2018), yüksek başarı motivasyonuna sahip öğrencilerin daha az kopya çektiği (Ünlü ve Eroğlu, 2012), kopya çekerken yakalanma olasılığının yüksek olduğu durumlarda öğrencilerin daha az kopya çektiği (Tan, 2001), kopya çekmeye yönelik olumsuz bir tutuma sahip öğrencilerin daha az kopya çektiği (Akdağ ve Güneş, 2002; Çetin, 2007), devamsızlık oranı yüksek olan öğrencilerin daha fazla kopya çektiği (Akdağ ve Güneş, 2002), rekabete dayalı eğitim sisteminde yer alan öğrencilerin daha sık kopya çektiği (Selçuk, 1995; Moeck, 2002; Anderman ve Midgry,

2004; Durmuşçelebi, 2011), düzenli çalışma alışkanlığı kazanmamış olan öğrencilerin daha çok kopya çektiği (Selçuk, 1995) ve öğrencilerin çoktan seçmeli sınavlarda uygulamaya dönük çalışmalara göre daha fazla kopya çektiği (Durmuşçelebi, 2011), mesleki okullarda öğrenim gören öğrencilerin daha çok kopya çektiği (Alkan, 2008) bilgileri yer almaktadır. Ayrıca, sosyal hayatı hareketli olan, gece hayatı olan ve dış aktivitelerle ilgilenen öğrencilerin daha çok kopya çektiği (Aiken, 1991; Kırıl, 2018), öğrenci kulüpleri ve spor takımları gibi kampüs organizasyonlarına katılan öğrencilerin daha çok kopya çektiği (Carpenter, Harding, Finelli, Montgomery ve Passow, 2006), kaygılı öğrencilerin daha fazla kopya çektiği (Anderman ve Midley, 2004) ve bekar öğrencilerin evli öğrencilerden daha fazla kopya çektiği (Nath ve Lovaglia, 2009) yönünde bilgilere de ulaşılmıştır.

Kopya davranışının akademik hayatın hemen hemen her düzeyinde yaygınlaşmış olması tartışmaları da beraberinde getirmektedir. Kopya davranışına yönelik bilinen ilk çalışma 1928 yılında Brownel (Çetin, 2007; Demir ve Arcagök, 2013) tarafından yapılmıştır. Bu çalışmanın akabinde gerek yurt içinde gerekse yurt dışında öğrencilerin kopya çekme davranışlarını inceleyen pek çok araştırma yapılmış ve genelde benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırmalar öğrencilerin kopya çekme oranlarının %50'nin üzerinde olduğunu ortaya koymaktadır (Selçuk, 1995). Örneğin, Kaymakcan (2002) % 52. 4 ile lisenin en çok kopya çekilen eğitim kademesi olduğunu belirtirken, Akdağ ve Güneş (2002) üniversite öğrencilerinin % 70-80'inin kopya çektiğini belirtmektedir. Yine, Eraslan (2011) ve Alemdağ ve Alemdağ (2015) yaptıkları çalışmalarda üniversite düzeyinde eğitim alan öğrencilerin %81'inin kopya çekme eğiliminde olduklarını belirtirken, Whitley (Nath ve Lovaglia,2009) kopya çekme olayının görülme sıklığının %70 olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca, Tayfun ve Yazıcı (2008)'ya göre üniversite öğrencilerin yaklaşık %76.6' sı, Demir ve Arcagök (2013)'e göre ise yaklaşık % 61'i üniversiteyi kazanmadan önceki öğretim kademelerinde kopya çekmişlerdir. Moeck (2002) ve Gallant ve Drinan (2006) öğrencilerin kopya çekme sıklığının % 40 ile % 90 arasında değiştiğini belirtirken, Çetin (2007) ise öğrencilerin kopya çekme sıklığının % 40 ile % 88 arasında değiştiğini belirtmektedir. Öğrencilerin kopya çekme davranışları arasında, başkasının kağıdına bakmak (Semerci, 2004; Çetin, 2007; Alkan, 2008), yanındaki ile konuşmak (Semerci, 2004; Çetin, 2007; Yangın ve Kahyaoğlu, 2009), soruları önceden almak (Durmuşçelebi, 2011), küçük kağıtlara kopyalık hazırlamak (semerci, 2004; Tan, 2001), vücudun muhtelif yerlerine yazmak (Selçuk, 1995), duvar ya da sıra üzerine yazmak (Selçuk, 1995; Semerci, 2004; Akdağ ve Güneş, 2002), Sınav kağıdını değiştirmek (Akdağ ve Güneş, 2002), anlaşmalı arkadaş gurupları oluşturmak (Çetin, 2007), sınav anında kitaba veya deftere bakmak (Kaymakcan, 2002; Dam, 2013) gibi klasik yöntemlerinin yanı sıra mobil telefon, walkmen, MP 3 ve internet (Selçuk, 1995; Kaymakcan, 2002; Durmuşçelebi, 2011; Bachore, 2014) gibi dijital teknolojilerden de yararlanmaktadır.

1.1. Araştırmanın amacı

İlgili literatürde yapılan çalışmalar (Kaymakcan, 2002; Akdağ ve Güneş, 2002, Moeck, 2002; Gallant ve Drinan, 2006; Tayfun ve Yazıcı, 2008; Eraslan, 2011; Demir ve Arcagök, 2013; Alemdağ ve Alemdağ, 2015) öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun kopya çekme davranışı sergilediklerini ortaya koymaktadır. Kopya çekenlerin büyük bir bölümü çoktan seçmeli sınavlarda (%31.3), diğer bir bölümü de klasik ve yazılı yoklamalarda (% 24.4) kopya çektiklerini belirtmişlerdir (Yangın ve Kahyaoğlu, 2009). Ev ödevlerinde ve projelerde kopya çekme, kendi yapması gereken ödevini başkasına yaptırma, başkasının çalışmasını kaynak göstermeden kendi çalışması gibi göstermek ve daha önce hazırlamış ödevi tekrar sunma da bir tür daha üst düzeye özgü kopya çekme (hile yapma) davranışı olarak karşımıza çıkmaktadır (Selçuk, 1995; Akdağ ve Güneş, 2002; Semerci ve Sağlam, 2005; Boysen,2007; Eminoğlu ve Nartgün, 2009; Durmuşçelebi, 2011). Öğrencilerin kopya çekmesini engellemenin çeşitli yolları vardır. Bunlar; öğrencilere okul tarafından onur kodu verilmesi (Boysen, 2007; Kırıl, 2018), kopya işlemini tespit edecek bilgisayar programları geliştirilmesi (Aiken, 1991), kopya çekmeyi "hak" , "adalet" ve "dürüstlük" gibi kavramlarla ilişkilendirilerek öğrenciye sunulması (Akdağ ve Güneş, 2002), okul yönetimi tarafından öğrenciye kopya çekme ve sonuçları hakkında bilgilendirilmesi (Kırıl, 2018), öğrencilere bilgi, kavrama düzeyi soruları

yerine analiz, sentez ve değerlendirme düzeyi sorular sorulması (Bozdoğan ve Öztürk, 2008), ezbere teşvik eden öğretim yöntemleri yerine öğrenmeyi sağlayan yöntemlerin kullanılması (Semerci ve Sağlam, 2005) ya da yaratıcılığı teşvik eden ürünler istenmesi, bilginin birkaç sınavla kısa süreli sınamak yerine sürece yayarak değerlendirilmesi (Bozdoğan ve Öztürk, 2008), öğrencinin oturacağı yeri öğretmenin planlaması (Nath ve Lovaglia, 2009) ve fiziki koşulların uygun olması durumunda öğrencilerin bir sıra atlatarak oturtulması (Tan, 2001), sınavda mümkün olduğunca iki paralel test kullanılması ve testin hazırlanması, saklanması ve uygulanmasında özenli ve titiz olunmasıdır (Tan, 2001). Bunun yanı sıra, öğretmenin öğrencilere yönelik olarak dostça bir tutum sergilemesi ve öğrencilerin güvenini kazanması kopya çekme (ya da akademik hile) davranışlarını engelleyici unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

1.2. Araştırmanın önemi

Metafor sözcüğü, Grekçe “metaphora”dan gelmektedir ve meta (öte) ve pherein (taşımak, yüklenmek) sözcüklerinin birleşmesinden türetilmiştir (Demir, 2005; Taşgın & Köse, 2015). Metafor bir kavramın, durumun ya da nesnenin doğrudan kendisiyle değil, bir başka kavram ya da nesne kullanılarak dolaylı yoldan anlatılmasıdır (Akbaba Altun & Apaydın, 2013). Lakoff ve Johnson (2005)’a göre metaforun özü bir şeyi başka bir şeye göre anlamak ve deneyimlemektir (Yalçın & Erginer, 2012). Metaforu bir tür algı transferi olarak düşünmek de mümkündür (Semerci, 2007). Metafor ile bilinen bir şeyden yola çıkarak bilinmeyen bir şeyin açıklanma üzerinde çalışılmakta ve anlamayı kolaylaştırmaya çalışılmaktadır. Metaforlar bireyi yaratıcı düşünmeye, hayal kurmaya, kendi yaşantısı içinde anlamlandırmada bulunmaya yönlendirmektedirler (Akbaba Altun & Apaydın, 2013). Metafor, bireylerin kendi dünyalarını anlamalarına, yapılandırmalarına yönelik güçlü bir zihinsel haritalama ve modelleme olarak (Arslan ve Bayrakçı, 2006) karşımıza çıkmaktadır. Sonuç olarak, metaforlar kişilerin hayatı, çevreyi, olayları ve nesnelere nasıl gördüklerini farklı benzetmeler ile açıklamaya çalışmada kullandıkları araçlardır (Cerit, 2008). Bu kapsamda, bu çalışmada, öğretmen yetiştirme sürecinde yer alan öğrencilerin kopya çekmeyi nasıl algıladıkları üzerinde çalışılmıştır.

Yapılan literatür çalışmasında okulda kopya çekmeye yönelik gerek ulusal gerek uluslararası olmak üzere birçok çalışmaya ulaşılmıştır. Örneğin, Selçuk (1995), Tan (2001), Akdağ ve Güneş (2002), Kaymakcan (2002), Semerci (2003, 2004, 2007), Semerci ve Sağlam (2005), Alkan (2008), Bozdoğan ve Öztürk (2008), Tayfun ve Yazıcıoğlu (2008), Durmuşçelebi (2011), Eraslan (2011), Küçüktepe ve Küçüktepe (2012), Dam (2013), Demir & Arcagök (2013), Alemdağ ve Alemdağ (2015), Çeliköz (2016) gibi isimler ulusal düzeyde ve çeşitli kurumlarda öğrencilerin kopya çekme davranışını incelerken, Ailen (1991), Keith-Spiegel, Tabachnick, Whitley Jr ve Washburn (1998), Moeck(2002), Anderman ve Midley (2004), Gallant & Drinan (2006), Carpenter, Harding, Finelli, Montgomery & Passow (2006), Boysen (2007), Nath & Lovaglia (2009), leda ve Lovaglia (2009) ve Park, Park ve Jang (2013) ise uluslararası düzeyde ve çeşitli seviyelerde kopya çekme davranışını incelemiştir. Yapılan incelemelerde kopya çekmeyi metaforlar aracılığıyla inceleyen iki çalışmaya rastlanmıştır (Payne & Nantz, 2010; Gübrüzoğlu Yalmanlı & Aydın, 2014). Öğrencilerin kopya çekmeye yönelik metaforik algılarını belirlemeye ilişkin yapılmış olan çalışmaların yetersizliği bizi bu çalışmayı yapmaya yöneltmiştir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın modeli

Öğretmen adaylarının kopya çekmeye davranışına yönelik metaforik algılarının incelenmesine yönelik bu çalışmada nitel bir araştırma deseni olan fenomenoloji yaklaşımı kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda olay ve olguların neler olduğunu, bu olay ve olguları farklı bir çerçeve ile değerlendirmek ve nedenlerini kavramak nitel araştırmanın önemli amaçlarındandır (Merriam, 2013). Nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan fenomenoloji, öznenin olgu ile ilgili deneyiminin yapısal olarak asıl anlamının kavranması ve bu süreçte araştırmacının kendi bakış açılarının farkında olmasını vurgular (Merriam, 2013). Yıldırım ve Şimşek (2011), fenomenoloji desende “bireylerin farkında olduğu ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığı olgular üzerine odaklanıldığını” vurgulamaktadır. Bu çalışmada öğretmen

adaylarının kopya çekme davranışına yükledikleri anlamlar ve bu anlamlara neden olan yapıların belirlenmesi amaçlandığı için fenomenoloji deseni kullanılmıştır.

2.2. Araştırmanın çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu amaçlı örnekleme yöntemlerinden benzeşik örnekleme ile oluşturulmuştur. Benzeşik örnekleme, amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olup benzer olguların veya grupların araştırıldığı çalışmalarda kullanılan bir örnekleme türüdür (Patton, 2002). Benzeşik örneklemede ortak özellikleri olan katılımcıların araştırmaya katılması beklenmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu bağlamda araştırmanın çalışma grubunda Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 2019-2020 öğretim yılında öğrenim gören 180 üniversite öğrencisi yer almaktadır. Katılımcılara ilişkin demografik bilgiler Tablo 1.'de sunulmuştur.

Tablo 1.

Cinsiyet ve Kayıtlı Oldukları Fakülterlere Göre Çalışma Grubu (n=180)

Bölüm	Frekans (f)			Yüzde (%)
	Kadın	Erkek	Toplam	
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	45	4	49	27.3
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	37	6	43	23.9
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği	23	15	38	21.1
Matematik Öğretmenliği	14	9	23	12.8
Fransız Dili Öğretmenliği	15	4	19	10.5
Biyoloji Öğretmenliği	6	2	8	4.4
Toplam	140	40	180	100

Tablo 1'e göre katılımcıların 6 farklı bölümde oldukları ve en fazla Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümünden (%27,3), en az Biyoloji Öğretmenliği Bölümünden (%4,4) katılım sağlandığı görülmektedir. Farklı fakültelerden öğretmen adaylarının çalışma grubunda olmasına dikkat edilmiş, bu sayede grubun heterojen bir yapı oluşturması sağlanmaya çalışılmıştır.

2.3. Veri toplama araçları ve süreci

Nitel çalışmalarda veriler genellikle görüşme, gözlem ve doküman incelemesi gibi yöntemlerle toplanarak, olayların doğal ortamında, gerçekçi ve bütüncül olarak mevcut algıları ve olayları keşfetmek ve anlamak mümkün olur (Merriam, 2013; Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu araştırmanın verileri "Kopya Çekme Davranışına İlişkin Metaforik Algı Formu" aracılığıyla toplanmış ve öğrencilerin ürettikleri metaforlar ve nedenlerinden oluşmaktadır. Öğrencilerin kendilerini daha rahat hissetmeleri ve metaforlarını oluşturarak nedenleri sunabilmeleri için sınıf ortamında toplanmıştır. Çalışmanın amacıyla ilgili öğrencilere açıklama yapıldıktan sonra metafor çalışmaları kısaca açıklanmıştır. Katılımın gönüllü olduğu vurgulanarak, katılan öğrencilerin bilgilerinin kullanılmayacağı, kendilerine bir kod isim belirleneceği ve sonuçların yalnızca bilimsel araştırma amacıyla kullanılacağı açıklanmıştır. Verilerin toplanması 2019-2020 güz döneminde gerçekleştirilmiş ve uygulamalar tüm sınıflarda ortalama 10 dakika sürmüştür.

2.3.1. Anket formu

Bu araştırmanın verilerinin toplanmasında "Kopya Çekme Davranışına İlişkin Metaforik Algı Formu" formu kullanılmıştır. Araştırmanın amacı kapsamında öğrencilerin kopya çekme davranışına ilişkin algılarının metaforlar aracılığı ile belirlenmesine uygun olarak düzenlenen ve araştırmacılar tarafından uygulanan bu formda birinci bölümde çalışmanın amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler yer alırken, ikinci bölümde ise metaforik algıları belirlemeyi içeren sorular yer almaktadır. Formda kişisel bilgilerden sonra (bölüm ve cinsiyet), öğrencilerin cümleleri kendi düşüncelerine uygun olarak tamamlayacağı üç soru bulunmaktadır.

Bu sorular:

- “Kopya çekmek ... gibidir. Çünkü ...”
- “Kopya çeken kişi ... gibidir. Çünkü ...” olarak belirlenmiştir.

Metafor elde etmek için kullanılan bu soru kalıpları ile oluşturulan form, ayrıca araştırmanın algısal kavramlar elde etme açısından sınırlılığını oluşturmaktadır.

2.4. Verilerin analizi

Araştırmanın amacına uygun olarak elde edilen verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinde toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşma amacı güdülmektedir. İçerik analizi ile betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan verilerin derinlemesine incelenmesine ve bu sayede farklı kavram ve temalara bu analizle ulaşılabilir (Taşgın ve Köse, 2015; Yıldırım ve Şimşek, 2011). İçerik analizinde sırasıyla kodlama ve ayıklama, örnek metafor imgesi derleme, kategori geliştirme ve geçerlik ve güvenilirliği sağlama basamakları izlenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Temalar ilgili literatüre dayalı olarak belirlenmiş, kodlar çıkartılmış ve nitel araştırmaya uygun bir içerik çözümlemesi yapılmaya çalışılmış ve bulgular sunulmuştur. Elde edilen veriler, MAXQDA 2018 programına aktararak kodlar, kodlara uygun temalar ve temalara uygun kategoriler altında analiz edilmiştir.

Kodlama aşamasında ortaya çıkan metaforlar incelenmiş ve metafor özelliği taşımayan veriler elenmiştir. Daha sonra katılımcılar tarafından üretilen metaforların her biri araştırmacılar tarafından kodlanmıştır. Örnek metafor imgesi derleme aşamasında, bilgisayar ortamında sıralanan metaforlar araştırmacılar tarafından bağımsız olarak incelenmiş, bağlamına en uygun metaforlar ve açıklamalarından örnekler seçilmiştir. Katılımcılara verilen kodlar ile bulgularda sunulmuştur. Katılımcılar bölümlerine ve cinsiyetlerine göre araştırmacılar tarafından kodlanmıştır. Kategori geliştirilmesi aşamasında, incelenen metaforlar açıklamaları ile birlikte ele alınarak kategorize edilmiştir. Benzer anlamları ifade eden, benzer algıları ortaya koyan yanıtlara aynı kategori içerisinde yer verilmiştir. Katılımcılar kopya çekme kavramına ilişkin geçerli 180 metafor üretmişler ve bu metaforlar 13 kategori altında toplanmıştır. Yine katılımcılar kopya çeken kişi kavramına ilişkin geçerli 180 adet metafor üretmişler ve bu metaforlar 10 kategori altında toplanmıştır. Bazı durumlarda aynı metafor ifadeleri, açıklamalarıyla incelendiğinde farklı anlamları işaret ettiği için farklı kategorilere yerleştirilmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik aşamasında, öncelikle metaforların analiz süreci sistematik hale getirilmiş ve detaylı olarak açıklanmıştır ve kategoriler geçerliğe kanıt oluşturmak üzere katılımcıların doğrudan ifadelerinden derlenen örneklerle sunulmuştur. Bu çalışmada, elde edilen verilere yönelik, araştırmanın inanılabilirliğinin sağlanması için iki uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzmanlar elde edilen verilerin tamamını birbirinden bağımsız olarak incelemiştir. Uzman incelemesinden elde edilen görüşlerde araştırmanın güvenilirliğinin hesaplanmasında Miles ve Huberman (1994)'ın güvenilirlik formülünden faydalanılmıştır. Formül aşağıda verilmiştir:

$$\begin{aligned} \text{Kopya çekme davranışı için Güvenirlik} &= [\text{Görüş Birliği} / (\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı})] \times 100 \\ &= [349/(349+11)] \times 100 = \mathbf{0,96} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Kopya çeken davranışı için Güvenirlik} &= [\text{Görüş Birliği} / (\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı})] \times 100 \\ &= [342/(342+17)] \times 100 = \mathbf{0,95} \end{aligned}$$

Miles ve Huberman (1994)'ın güvenilirlik formülü sonucunda kopya çekme davranışı için %96, kopya çeken kişi kavramı için %95 olarak hesaplanmıştır. Miles ve Huberman (1994)'a göre %70 ve yukarısında çıkan araştırma sonuçlarının güvenilirliğinin yüksek olduğunu belirtmişlerdir.

2.5. Araştırmanın etik izni

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Hacettepe Üniversitesi

Etik değerlendirme kararının tarihi: 29.07.2021

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: E-35853172-600-00001679380

3. BULGULAR

Üniversite son sınıf öğrencilerinin “kopya çekmek” ve “kopya çeken kişi”ye yönelik metaforik algılarını ortaya çıkarmak bağlamında elde edilen metaforlar analiz edilerek bulgulara ulaşılmıştır. “Kopya çekmek” ve “Kopya çeken kişi” bağlamında elde edilen kavramlara ilişkin bulgular aşağıda sunulmuştur.

Üniversite öğrencilerinin “kopya çekme” kavramına ilişkin algılarını belirlemek üzere 180 katılımcının ürettiği 180 metafor analiz edilmiştir. İncelenen metaforların 5’i olumsuz, 4’ü olumlu ve 4’ü yansız olmak üzere toplam 13 kavramsal kategori altında toplanmış olup Tablo 2.’de verilmiştir.

Tablo 2.

“Kopya çekmek” Kavramına İlişkin Kategoriler ve Metaforlar

Kategori	Metaforlar	f	%
Olumsuz	Hak yemek	79	44.13
	Kendini kandırmak	20	10.61
	Yararsız	9	5.03
	Tehlikeli	7	3.91
	Bağımlılık	7	3.91
Olumlu	Yetenek	17	9.5
	Kurtarıcı	12	6.7
	Yardımlaşma	9	5.03
Heyecan	8	4.47	

Yansız	Göz yummak	Normal, nesnel, beni ilgilendirmez, yaramazlık	4	2.23
	Riskli	Değişkenlik, piyango, oyun, ebru sanatı	4	2.23
	Bağımlılık	Denize atılan taşın bıraktığı etki, aşk	2	1.12
	Yararsız	Patates, tesbih	2	1.12
Toplam			180	100

Tablo 2. incelendiğinde, öğrencilerin “Kopya Çekme” ye ilişkin ürettikleri 180 adet metafor olduğu görülmektedir. Bu metaforların 5’i olumsuz, 4’ü olumlu ve 4’ü ise yansız olduğu görülmektedir. Olumsuz kategoride; başta hak yemek (n=79), kendini kandırmak (n=19), yararsız (n=9), tehlikeli (n=7) ve bağımlılık olmak üzere toplamda 121 adet metafor üretilmiştir. Olumlu Kategoride ise yetenek (n=17), kurtarıcı (n=12), yardımlaşma (n=9) ve heyecan (n=8) olmak üzere 46 adet metafor üretilmiştir. Yansız olduğunu belirtenler ise kopya çekmeyi başta göz yummak (n=4) olmak üzere, riskli (n=4), bağımlılık (n=2) yararsız (n=2) olarak ve toplamda 12 adet metafor üretmişlerdir. Kopya çekme kavramına ilişkin olumsuz anlam taşıyan kategorilerde yer alan metaforlar üretilen tüm metaforların yaklaşık %68’ini oluşturmaktadır.

Kopya çekmeye yönelik olumsuz metaforlar;

Kopya çekmeye yönelik olumsuz metaforlar hak yemek (79), kendini kandırmak (19), yararsız (9), tehlikeli (7) ve bağımlılık (7) kategorilerinden oluşmaktadır.

Katılımcıların “Kopya Çekme” ile ilgili **hak yemek** kategorisine ilişkin ürettikleri örnek metaforlar ve açıklamaları;

Hırsız gibidir çünkü başkalarının emeğini çalar (İMÖ- K25).

Emek hırsızlığı gibidir çünkü çalışanla çalışmayan arasındaki farkı yok eder (İMÖ-E5).

Sahtekar gibidir çünkü hak etmediğimiz bir puanı alırız (FDÖ-K2).

Katılımcıların **hak yeme** kategorisinde kopya çekme kavramına ilişkin ürettikleri 79 metafor nedenleriyle birlikte incelendiğinde; hak yeme kategorisindeki metaforların olumsuz anlam taşıdığı ve genellikle hırsızlık (35), sahtekarlık (3) emek hırsızlığı (2), kul hakkı yeme, hazıra konmak, vicdansızlık ve adaletsiz bir insan olmak olarak algılandığı görülmektedir.

Katılımcıların kopya çekme kavramı ile ilgili **kendini kandırma** kategorisine ilişkin ürettikleri örnek metafor ve açıklamaları;

Kendini kandırmak gibidir çünkü kopya çeken öğrenci bilgilerinin azlığı ya da çokluğunun farkına varmayacaktır.

Uyanıklık gibidir çünkü emek olmadan kısa yoldan amaca ulaştırır (MATÖ-E6).

Aldatmak gibidir çünkü karşındakini kandırıyorsun (FDÖ-K14).

Katılımcıların **kendini kandırma** kategorisinde “kopya çekme” kavramına ilişkin ürettikleri 19 adet metafor ve açıklamaları incelendiğinde, kendini kandırma kategorisinde yer alan metaforların tamamının olumsuz anlam taşıdığı görülmektedir. Kendini kandırma kategorisinde yer alan örnekler kopya çekmenin kendini kandırmak (3), aldatmak (2), uyanıklık, kandırmak, kendine güvenmemek, kendini akıllı sanmak ve dalga geçmek olarak algılandığını ortaya oymaktadır.

Katılımcıların kopya çekme kavramı ile ilgili **yararsız** kategorisine ilişkin ürettikleri örnek metafor ve açıklamaları;

Kısa günü kurtarmak gibidir çünkü sınav anında kağıdını doldurursun ama sonrasında öğrendiğin bir şey yoktur (İMO-K10).

Gereksiz gibidir çünkü kopya çekip de iyi yerlere gelen görülmemiştir (MATÖ- E9).

Spor müsabakasında doping almak gibidir çünkü sizi anlık başarıya ulaştırır ama asla kazandırmaz (BÖTE-E13).

Katılımcıların **yararsız** kategorisinde “kopya çekme” kavramına ilişkin ürettikleri 9 adet olumsuz metafor ve açıklamaları incelendiğinde, **yararsız** kategorisinde yer alan metaforların tamamı olumsuz anlam taşıdığı görülmektedir. Katılımcıların tamamının kopya çekmeyi gereksiz, bozuk bir saat, spor müsabakasında doping almak, özgüvensizlik, kısa günü kurtarmak ve haksız bir yöntem olarak algıladıkları görülmektedir.

Katılımcıların kopya çekme kavramı ile ilgili **tehlikeli** kategorisine ilişkin ürettikleri örnek metafor ve açıklamaları;

Soygun gibidir çünkü her an yakalanma riski vardır (RPD-K1).

Şans işi gibidir çünkü çektiğin kişinin cevabı doğru mu bilemezsin (RPD-27)

Halay çekmek gibidir çünkü başladığı zaman sonu nereye gideceği bilinmez (RPD-K38).

Katılımcıların **tehlikeli** kategorisinde “kopya çekme” kavramına ilişkin ürettikleri 7 adet olumsuz metafor ve açıklamaları incelendiğinde, tehlikeli kategorisinde yer alan metaforların tamamı olumsuz anlam taşıdığı görülmektedir. Katılımcıların tamamının kopya çekmeyi soygun, hasarlı bir köprüden geçmek, şans, şans işi, zehirli bal ve halay çekmek olarak tanımlamaktadır.

Katılımcıların kopya çekme kavramı ile ilgili **bağımlılık** kategorisine ilişkin ürettikleri örnek metafor ve açıklamaları;

İnatlaşmak gibidir çünkü yapmaman gerektiğini bilirsin ama engel olamazsın (RPD-K36).

Bağımlılık gibidir çünkü bir kere çekilirse devamı gelir (BTÖ-K13).

Hastalık gibidir çünkü bulaşıcıdır (BTÖ-K9).

Katılımcıların **bağımlılık** kategorisinde “kopya çekme” kavramına ilişkin ürettikleri 7 adet olumsuz metafor ve açıklamaları incelendiğinde, **bağımlılık** kategorisinde yer alan metaforların tamamı olumsuz anlam taşıdığı görülmektedir. Katılımcıların tamamının kopya çekmeyi hastalık, uyuşturucu, doyumsuzluk, girdap, inatlaşmak, yara ve bağımlılık olarak algıladıkları görülmektedir.

Kopya çekmeye yönelik olumlu algılar;

Kopya çekmeye yönelik olumlu metaforlar yetenek (17), kurtarıcı (12), yardımlaşma (9) ve heyecan duyma (8) biçiminde karşımıza çıkmaktadır.

Katılımcıların kopya çekme kavramı ile ilgili **yetenek** kategorisine ilişkin ürettikleri örnek metaforlar ve açıklamaları;

Yetenek gibidir çünkü herkes yapamaz (MATÖ-E1).

Profesyonel bir iş gibidir çünkü ustalık gerektirir (MATÖ-K5).

Sanat gibidir çünkü kopya çekmek yetenek işidir ve birçok tekniği ve taktiği vardır (MATÖ-E8)

Katılımcıların **yetenekli biridir** kategorisinde kopya çekme kavramına ilişkin ürettikleri 17 adet metafor nedenleriyle birlikte incelendiğinde; **yetenekli biri** kategorisindeki metaforların olumlu anlam taşıdığı ve sanatçı (7), yetenekli (2), yasaklı bir sanat, farklı bir öğrenim yöntemi, eser, üstün yetenek ve profesyonel bir iş olarak algılanmaktadır.

Katılımcıların “Kopya Çekme” ile ilgili **kurtarıcı** kategorisine ilişkin ürettikleri örnek metaforlar ve açıklamaları;

Kurtarıcı gibidir çünkü çalışmadan da yüksek not alabiliriz (MATÖ-K7).

Öğrenme biçimi gibidir çünkü kopya çekmek aslında öğrencinin ne öğrenmesi gerektiğini anlamasıdır (BÖTE-K23).

Kurtuluş gibidir çünkü sıkıştığın zaman yardımına koşar, öğrenci tüm bilgilere sahip olmak zorunda değildir (RPD-K43).

Katılımcıların **kurtarıcı** kategorisinde kopya çekme kavramına ilişkin ürettikleri 17 adet metafor nedenleriyle birlikte incelendiğinde; **kurtarıcı** kategorisindeki metaforların olumlu anlam taşıdığı ve kurtarıcı (2), doğal bir şey (2), öğrenme biçimi, zor durumdan çıkmak, kurtuluş, çölde su ve sigara içmek olarak tanımlandığı görülmektedir.

Katılımcıların “Kopya Çekme” ile ilgili **yardımlaşma** kategorisine ilişkin ürettikleri örnek metaforlar ve açıklamaları;

Paylaşmak gibidir çünkü isteyerek kopya veren öğrenci bilgileri paylaşır (MATÖ-K14).

İhtiyaç gibidir çünkü kopya çekilmesine karşı değildir öğrenci eğer ki çalışmamışsa yardım isteyebilir (BİÖ-K4).

Yardım almak gibi bir şeydir çünkü bilgi sınao kağıdı ile ölçülecek bir şey değildir (FDÖ-K11).

Katılımcıların **yardımlaşma** kategorisinde kopya çekme kavramına ilişkin ürettikleri 9 adet metafor nedenleriyle birlikte incelendiğinde; **yardımlaşma** kategorisindeki metaforların olumlu anlam taşıdığı ve yardımlaşma (3), paylaşmak, ihtiyaç, yardım eli, yardım almak ve normal bir şey olarak algılanmaktadır.

Katılımcıların “Kopya Çekme” ile ilgili **heyecan** kategorisine ilişkin ürettikleri örnek metaforlar ve açıklamaları;

Macera gibidir çünkü hayata heyecan katar (MATÖ-K3).

Eğlenceli çünkü heyecan ve başarı oranını yükseltir (BTÖ-K1).

Katılımcıların **heyecan** kategorisinde kopya çekme kavramına ilişkin ürettikleri 8 adet metafor nedenleriyle birlikte incelendiğinde; **heyecan** kategorisindeki metaforların olumlu anlam taşıdığı ve macera, eğlenceli, titiz yapılan bir çalışma, dikkat gerektiren bir iş, alışkanlık ve zorlu bir parkurda yarışmak olarak algılanmıştır.

Kopya çekmeye yönelik nötr (yansız) algılar;

Bu kategoride göz yummak (4), riskli (4), bağımlılık (2), ve yararsızlık (2) başlıkları altında incelenmiştir;

Beni ilgilendirmez çünkü herkes kendinden sorumludur (BİÖ,K4)

Tesbih gibidir çünkü çeksen olmuyor çekmesen aklında kalıyor (MATÖ-K2).

Katılımcıların kopya çekmeye yönelik nötr algıları ise **göz yummak** (normal, nesnel, beni ilgilendirmez, yaramazlık), **riskli** (değişkenlik, piyango, oyun, ebru sanatı), **bağımlılık** (denize atılan taşın bıraktığı etki, aşk) ve **yararsız** (patates, teşbih) bir çaba olarak algılanmaktadır.

“Kopya çekmek” kavramına ilişkin bölüm ve cinsiyet değişkenine göre olumlu ve olumsuz metaforlara ait bulgular Tablo 3.’te verilmiştir.

Tablo 3.

“Kopya Çekmek” Kavramına İlişkin Bölüm ve Cinsiyet Değişkenine Göre Olumlu ve Olumsuz Metaforlar

Bölüm	Olumlu			Olumsuz		
	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	8	-	8	33	1	34
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	4	3	7	32	3	35
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği	10	6	16	12	8	20
Matematik Öğretmenliği	8	5	13	4	3	7
Fransız Dili Öğretmenliği	1	-	1	14	4	18
Biyoloji Öğretmenliği	1	-	1	4	3	7
Toplam	32	14	46	99	22	121

Tablo 3.'de "Kopya Çekme" kavramına ilişkin bölüm ve cinsiyet değişkeni göre olumlu ve olumsuz metaforlar yer almaktadır. Tabloya göre, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü kadın öğrencilerinin büyük bir bölümü (n=33) kopya çekmeye yönelik olumsuz algıya sahiptir. Yine İlköğretim matematik öğretmenliği bölümünün kadın öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu (n=32) olumsuz bir algıya sahiptirler. Bilgisayar ve öğretim teknolojileri öğretmenliği öğrencilerinin 10'u kadın, 6'sı erkek olmak üzere toplam 16'sı kopya çekmeye olumlu bakarken, 12'si kadın, 8'i erkek toplamda 20 adet öğrenci olumsuz olarak bakmaktadır. Matematik öğretmenliği kadın öğrencilerinin 8 tanesi, erkek öğrencilerinin 5 tanesi kopya çekmeye olumlu bakarken (n=13), 4'ü kadın 3'ü erkek olmak üzere toplam 7 kişi olumsuz bakmaktadır. Fransız Dili Öğretmenliği kadın öğrencilerinin büyük bir bölümü (n=14) kopya çekmeye dönük negatif bir bakış açısına sahipken, biyoloji öğretmenliği kadın öğrencilerinin önemli bir bölümü (4) kopya çekmeye dönük negatif bir bakış açısına sahip olduğu görülmektedir. Sonuç itibarıyla, 32 kadın ile 14 erkek ve toplamda 46 kişi kopya çekmeye olumlu bakarken, 99'u kadın, 22'si erkek olmak üzere toplamda 121 kişi olumsuz bakmaktadır. Yüzde olarak bakmak gerektiğinde ise öğrencilerin %72'si kopya çekmeye yönelik olumsuz bir bakış açısına sahipken, %28'i olumlu bir bakış açısına sahiptir. Bu sonuç, Dirik (1999) ve Çetin (2007)' in araştırmasıyla örtüşmektedir. Dirik (1999) ve Çetin (2007) araştırmasında da kadınların kopya çekmeye yönelik olumsuz bir yargıya sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Seven ve Engin (2009) göre, kız öğrencilerin kopya çekme sebeplerini yüksek not alma isteği oluştururken, erkek öğrenciler ise olaya bir hobi olarak baktıkları anlaşılmaktadır.

Üniversite öğrencilerinin "kopya çeken kişi" kavramına ilişkin algılarını belirlemek üzere 180 katılımcının ürettiği 179 metafor analiz edilmiştir. İncelenen metaforların 4'ü olumsuz, 6'sı olumlu olmak üzere toplam 10 kavramsal kategori altında toplanmış olup Tablo 4.'de verilmiştir.

Tablo 4.
"Kopya Çekmek" Kavramına İlişkin Algılar

Kategori	Metaforlar	f	%
Hak yiyen	Hırsız (n=38), hakka girmiş, tembel, uyuşturucu tüccarı, suçlu, emek hırsız, utanmayan biri, akıllı, bencil işsiz, gaspçı, dolandırıcı, yalancı (n=3), emeksiz, aciz, maymun, cadı, hak yiyen bir kişi, mutsuz, sınav anında hemen çözüm bulabilen, emek çalan, adaletsiz, aciz insan, korsan kitap, hileci, hak yiyen	64	35.2
Kendine zarar veren	boşa kürek çekmiş, bilgisiz, sigaranın dumanı, koşullanmış pavlov köpeği, eksik, aptaldır, hasta, koala, aşık, cesur, yetenekli, saygısız, kendini kandırır, özgüvensiz, sevimsiz, yarım bırakılmış proje, yapay çiçek, görmek, amele, acil durum vakası, cesaretli, batmakta olan gemideki bir fare, dolandırıcı, sigara, bilgisiz müteahhit, cesaretli, mıknaş, dolandırıcı, yürek yemiştir, yaramaz çocuk	30	16.76
Bilgisiz	Dolandırıcı, eğitimsiz, çaresiz (n=2), güven problemi olan biri, çanta, davul, eksik, yetersiz, yalancı (n=2), bilmeyen, aciz, sorumsuz, sahtekar, başarısız, yarım dolu bardağın tamamının dolu olduğuna inandırmak, kolaycı biri, tembel, muhtaç dilenci, Çin malı oyuncak, endişeli, korkak, emek hırsız, yaralanan, fotokopi makinesi engizisyona çıkan sanatçı-bilim insanı, ilgisiz, balık tutmak yerine balık isteyen kişi, hoyrat, hırsız (n=2), ifadesiz, sorumsuz, sevimsiz, saygısız, örülmüş bir kazakta kaçan ip, sahtekar, baba parası yiyen şımarık çocuk, bebek, gıcıklık yapma, arafta, bencil çocuk, havanda su döven kişi, palavracı, kukla, öğrenme isteği olmayan bir öğrenci, yılan, emeği hak etmeyen	26	14.53
Olumsuz Bencil		23	12.85

Yetenekli	Ajan, sanatçı (n=8), yetenekli, inci, asker, şahin, işine geldiği gibi davranmak, tilki, avcı, radar, mobese	18	10.06	
Yardıma Muhtaç	haksızlığa uğramış, çaresiz (n=2), yardıma muhtaç (n=3), kötü biri değildir, çiçek, susuz kalmış bir çiçek, kendini kurtarıyor, başarısız	12	6.7	
Öğrenen	Başarılı, emekçi	2	1.12	
Olumlu	Çıkarıcı	Melek, fırsatçı	2	1.12
	Cesaretli	Cesur, kedi	2	1.12
	Bağımlı	Maceracı	1	0.56
Toplam		180	100	

Tablo 4. incelendiğinde, öğrencilerin “Kopya çeken kişi” ye ilişkin ürettikleri 180 adet metafor olduğu görülmektedir. Bu metaforların 4’ü olumsuz, 6’sı olumlu olmak üzere toplam 10 kategori bulunmaktadır. Olumsuz kategoride, hak yemek (n=63), kendine zarar vermek (n= 30), bilgisiz (n=26) ve bencil (23) olmak üzere toplamda 142 adet metafor üretilmiştir. Olumlu kategoride ise yetenekli (n=18), yardıma muhtaç (n=12), öğrenen (n=2), çıkarıcı (n=2), cesaretli (n=2) ve bağımlı (n=2) olmak üzere toplamda 37 adet metafor oluşturulmuştur. “Kopya Çeken Kişi” kavramına ilişkin olumsuz anlam taşıyan kategorilerde yer alan metaforların üretilen tüm kategorilerin oranı % 79’unu oluşturmaktadır.

Kopya çeken kişiye yönelik olumsuz algılar;

Katılımcıların “kopya çeken kişi” ile ilgili **hak yemek** kategorisine ilişkin ürettikleri örnek metaforlar ve açıklamaları;

Dolandırıcı gibidir çünkü hem kendi bilgi düzeyine hem de öğretmenine yalan söyler (BİÖ-K1).

Hırsız gibidir çünkü hak etmediği bir şeyi elde etmiştir (BTE-E).

Uyuşturucu tüccarı gibidir çünkü arkadaşlarını da alıştırır (FDE-E2).

Katılımcıların **hak yeme** kategorisinde kopya çeken kişi kavramına ilişkin ürettikleri 63 metafor nedenleriyle birlikte incelendiğinde; hak yeme kategorisindeki metaforların olumsuz anlam taşıdığı ve genellikle hırsızlık, tembel, hileci, kul hakkı yeme, hazır konmak ve aciz bir insan olmak olarak algılandığı görülmektedir.

Katılımcıların “Kopya Çeken kişi” ile ilgili **kendine zarar veren** kategorisine ilişkin ürettikleri örnek metaforlar ve açıklamaları;

Aptal gibidir çünkü ileride bu bilgilerin işine yaramayacağını bilmiyor (FDÖ-E4),

Kendini kandırır gibidir çünkü öğrenme kişinin kendi donanımı için geçirdiği süreçtir (BİÖ-K6).

Amele gibidir çünkü kopya hazırlarken derse çalışacağından daha fazla zaman emek harcar (BTÖ-K12).

Katılımcıların **kendine zarar verme** kategorisinde kopya çeken kişi kavramına ilişkin ürettikleri 30 adet metafor nedenleriyle birlikte incelendiğinde; **kendine zarar verme** kategorisindeki metaforların olumsuz anlam taşıdığı ve genellikle boşa kürek çekmek, özgüvensiz, saygısız, yetersiz ve kendini kandıran olarak algılandığı görülmektedir.

Katılımcıların “Kopya Çeken kişi” ile ilgili **bilgisiz biri gibidir** kategorisine ilişkin ürettikleri örnek metaforlar ve açıklamaları;

Aciz biri gibidir çünkü başkalarının bilgisine ihtiyaç duyar (BTÖ-K17).

Çin malı oyuncak gibidir çünkü ucuz ve kalitesizdir (RPD-K29).

Fotokopi makinası gibidir çünkü bir şeyi bilmeden, anlamadan olduğu gibi yazar (İMÖ-K33).

Katılımcıların **Bilgisiz biri** kategorisinde kopya çeken kişi kavramına ilişkin ürettikleri 26 adet metafor nedenleriyle birlikte incelendiğinde; bilgisiz biri kategorisindeki metaforların olumsuz anlam taşıdığı ve

genellikle dolandırıcı, çaresiz (n=3), sahtekar, sorumsuz, korkak ve Çin malı olarak algılandığı görülmektedir.

Katılımcıların “Kopya Çeken kişi” ile ilgili **bencil biri gibidir** kategorisine ilişkin ürettikleri örnek metaforlar ve açıklamaları;

Bencil çocuk gibidir çünkü kul hakkını düşünmez, sadece o anı kurtarmak heveslerini tatmin etmek için kopya çeker (RPD-30).

Palavracı gibidir çünkü düzenbazlıkla kazandığı başarısıyla övünür (RPD-K34).

Arafta biri gibidir çünkü yakalanmakla yakalanmamak arasında gidip gelir (RPD-K19).

Baba parası yiyen çocuk gibidir çünkü her zaman hazır konar (RPD-K3).

Katılımcıların **bencil biri** kategorisinde kopya çeken kişi kavramına ilişkin ürettikleri 23 adet metafor nedenleriyle birlikte incelendiğinde; bencil biri kategorisindeki metaforların olumsuz anlam taşıdığı ve genellikle balık tutmak yerine balık isteyen kişi, baba parası yiyen şımarık çocuk, bencil çocuk, hoyrat kişi ve havanda su döven kişi olarak algılandığı görülmektedir.

Kopya çeken kişi yönelik olumlu algılar;

Katılımcıların “Kopya Çeken kişi” ile ilgili **yetenekli gibidir** kategorisine ilişkin ürettikleri örnek metaforlar ve açıklamaları;

Ajan gibidir gizli ve hızlı olmalıdır (MATÖ-E1)

Sanatçı gibidir çünkü kopya çekmek bir sanattır ve öğrenci bu sanatla uğraştığı için kopya çeken öğrenci sanatçı gibidir (MATÖ-E8).

Sanatçı gibidir çünkü her babayiğidin harcı değildir. Adabı vardır herkes kopya çekemez (İMÖ-E29).

Katılımcıların **yetenekli biridir** kategorisinde kopya çekme kavramına ilişkin ürettikleri 18 adet metafor nedenleriyle birlikte incelendiğinde; **yetenekli biri** kategorisindeki metaforların olumlu anlam taşıdığı ve sanatçı (8), yetenekli, radar ve mobese gibi algılandığı görülmektedir.

Katılımcıların “Kopya Çeken kişi” ile ilgili **yardıma muhtaç gibidir** kategorisine ilişkin ürettikleri örnek metaforlar ve açıklamaları;

Çaresiz gibidir çünkü çalışmamıştır (BTÖ-E11).

Kötü biri değildir çünkü bir sebebi vardır (BTÖ-K1).

Yardıma muhtaç gibidir çünkü kopya yalnızca yardımı sağlar (FDÖ-K11).

Susuz kalmış bir çiçek gibidir çünkü o anda suya (kopyaya) ihtiyacı vardır (RPD-K36)

Katılımcıların **yardıma muhtaç gibidir** kategorisinde kopya çeken kişi kavramına ilişkin ürettikleri 12 adet metafor nedenleriyle birlikte incelendiğinde; **yardıma muhtaç gibidir** kategorisindeki metaforların olumlu anlam taşıdığı ve yardıma muhtaç (3), çaresiz (2), susuz kalmış bir çiçek ve kötü biri değildir olarak algılandığı görülmektedir.

Katılımcıların “Kopya çeken kişi” ile ilgili **öğrenen (2), çıkarıcı (2), cesaretli (2) ve bağımlı (1) gibidir** kategorisine ilişkin ürettikleri örnek metaforlar ve açıklamaları;

Emekçi gibidir çünkü hem sınavta hem kopya çekmeye hazırlanır (RPD-K43).

Fırsatçı gibidir çünkü kendine kopya çekme fırsatı yaratıp kopya çekmektedir (BİÖ-K3)

Melek gibidir çünkü kopya çekeceği herkes ile arası iyidir (BTÖ-E6).

Maceracı gibidir çünkü kopya çekerken salgıladığı adrenalin onu kopya çekmeye teşvik eder (MATÖ-K14).

Katılımcıların **öğrenen** (başarılı ve emekçi), **çıkarıcı** (melek, fırsatçı), **cesaretli** (cesur, kedi) ve **bağımlı** (maceracı) kategorisinde kopya çekme kavramına ilişkin ürettikleri 7 adet metafor nedenleriyle birlikte sunulmaktadır.

“Kopya çeken kişi” kavramına ilişkin bölüm ve cinsiyet değişkenine göre olumlu ve olumsuz metaforlara ait bulgular Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5.

“Kopya Çeken Kişi” Kavramına İlişkin Algılar

Bölüm	Olumlu			Olumsuz		
	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	11	-	11	34	4	38
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	4	3	7	32	3	35
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği	4	3	7	19	12	31
Matematik Öğretmenliği	4	4	8	10	5	15
Fransız Dili Öğretmenliği	1	-	1	14	4	18
Biyoloji Öğretmenliği	2	-	2	4	2	6
Toplam	26	10	36	113	30	143

Tablo 5’e göre, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü kadın öğrencilerinin büyük bir bölümü (n=34) kopya çekmeye yönelik olumsuz algıya sahiptir. Yine İlköğretim Matematik Öğretmenliği bölümünün kadın öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu (n=32) olumsuz bir algıya sahiptirler. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin 19’u kadın, 12’si erkek olmak üzere toplam 31’i kopya çekmeye olumsuz bakarken, Matematik Öğretmenliği Öğrencilerin 10’u kadın 5’i erkek olmak üzere Toplam 15’i kopya çekmeye olumsuz bakmaktadır. Fransız Dili Öğretmenliği kadın öğrencilerinin büyük bir bölümü (n=14) kopya çekmeye dönük negatif bir bakış açısına sahipken, biyoloji öğretmenliği kadın öğrencilerinin önemli bir bölümü (4) kopya çekmeye dönük negatif bir bakış açısına sahip olduğu görülmektedir. Sonuç itibarıyla, 26 kadın öğrenci ile 10 erkek öğrenci kopya çeken kişiye olumlu bakarken, 113 kadın öğrenci ile 30 erkek olmak üzere toplamda 143 öğrenci ise olumsuz yaklaşmaktadır. Yüzde olarak vermek gerektiğinde ise öğrencilerin %80’i kopya çeken kişi kavramına olumsuz bir şekilde yaklaşırken, %20’si ise olumlu bir şekilde yaklaşmaktadır.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Çalışmada, üniversite öğrencilerinin “kopya çekme” kavramına ilişkin algılarını belirlemek üzere 180 katılımcının ürettiği 180 metafor analiz edilmiştir. İncelenen metaforların 5’i olumsuz, 4’ü olumlu ve 4’ü yansız olmak üzere toplam 13 kavramsal kategori altında toplanmıştır. Elde edilen metaforların yaklaşık %68’i olumsuz anlam taşımaktadır. Kopya çekmeye yönelik olumsuz metaforik algılar hak yemek (n=79), Kendini kandırmak (19) ve yararsız (9) kategorilerinde yoğunlaşmaktadır. Hak yeme kategorisi incelendiğinde ise en çok hırsızlık metaforu (n=35) ön plana çıkarken peşi sıra emek hırsızlığı (n=2), haksızlık (n=3) ve sahtekarlık (n=3) gündeme gelmektedir. Durmuşçelebi (2011)’ye göre kopya çekmenin sonuçları arasında, sınavların geçerliliği düşmekte ve bu da program hedeflerine ne düzeyde ulaşıldığının belirlenememesine, öğrenme eksikliklerinin net bir şekilde belirlenememesine neden olmaktadır. Ayrıca, kopya çekmek bir yandan hak etmeden birilerini ödüllendirirken diğer yandan hak edenlerin cezalandırılması anlamına gelmektedir. Kopya çekmek sadece öğretmeni kandırmak değil, aynı zamanda kişinin kendini de kandırması anlamına gelmektedir. Kopya çekmek sahte ve kalıcı olmayan bir öğrenmeye neden olduğu için yararsız bir uygulamadır. Her an yakalanma ihtimali olduğu için tehlikelidir ve zaman içinde alışkanlığa neden olabilir. Öğrencilerin yaklaşık %26’sı kopya çekmeye olumlu bakmaktadır. Kopya çekmeye yönelik olumlu metaforik algılar yetenek (n=17), kurtarıcı (n=12), yardımlaşma (=9) ve heyecan (n=8) olmak üzere 4 kategoriden oluşmaktadır. Kopya çekmeye yönelik olumlu bir bakış açısına sahip öğrenciler bunu bir yetenek olarak algılamakta ve zor duruma düştüğünde

kullanılacak bir araç olarak düşünülmektedir. Kopya çekmeyi bir yardımlaşma aracı olarak düşünen ve adrenalin salgılaması nedeniyle heyecan duymaya sebep olan bir unsur olarak düşünen öğrenci grubu da bulunmaktadır. Ancak, öğrencilerin, özellikle eğitim fakültesi öğrencilerin çoğunun kopya çekmeyi olumsuz olarak algılaması hem kendileri için hem de eğitim sistemi için olumlu bir unsur olarak düşünülebilir.

“Kopya Çekme” kavramına ilişkin bölüm ve cinsiyet değişkeni göre olumlu ve olumsuz metaforlarda Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü kadın öğrencilerinin büyük bir bölümü (n=33) kopya çekmeye yönelik olumsuz algıya sahiptir. Yine İlköğretim Matematik Öğretmenliği bölümünün kadın öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu (n=32) olumsuz bir algıya sahiptirler. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri öğretmenliği öğrencilerinin 10’u kadın, 6’sı erkek olmak üzere toplam 16’sı kopya çekmeye olumlu bakarken, 12’si kadın, 8’i erkek toplamda 20 adet öğrenci olumsuz olarak bakmaktadır. Matematik öğretmenliği kadın öğrencilerinin 8 tanesi, erkek öğrencilerinin 5 tanesi kopya çekmeye olumlu bakarken (n=13), 4’ü kadın 3’ü erkek olmak üzere toplam 7 kişi olumsuz bakmaktadır. Fransız Dili Öğretmenliği kadın öğrencilerinin büyük bir bölümü (n=14) kopya çekmeye dönük negatif bir bakış açısına sahipken, Biyoloji Öğretmenliği kadın öğrencilerinin önemli bir bölümü (4) kopya çekmeye dönük negatif bir bakış açısına sahip olduğu görülmektedir. Sonuç itibarıyla, 32 kadın ile 14 erkek ve toplamda 46 kişi kopya çekmeye olumlu bakarken, 99’u kadın, 22’si erkek olmak üzere toplamda 121 kişi olumsuz bakmaktadır. Bu sonuç, Dirik (1999) ve Akdağ ve Güneş (2002) ile Çetin (2007)’ in araştırmasıyla örtüşmektedir. Dirik (1999), Akdağ ve Güneş (2002) ile Çetin (2007)’in araştırmasında da kadınların kopya çekmeye yönelik olumsuz bir yargıya sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Selçuk (1995), Semerci (2003) ile Seven ve Engin (2009) göre ise, kız öğrencilerin kopya çekmeye motive eden sebeplerini yüksek not alma isteği ve psikolojik sebepler oluştururken, erkek öğrencilerin ise olaya bir hobi olarak baktıkları anlaşılmaktadır.

Öğrencilerin “kopya çeken kişi” ye ilişkin ürettikleri 180 adet metafor olduğu görülmektedir. Bu metaforların 4’ü olumsuz, 6’sı olumlu olmak üzere toplam 10 kategori bulunmaktadır. Olumsuz kategoride, hak yemek (n=63), kendine zarar vermek (n= 30), bilgisiz (n=26) ve bencil (23) olmak üzere toplamda 142 adet metafor üretilmiştir. Olumlu kategoride ise yetenekli (n=18), yardıma muhtaç (n=12), öğrenen (n=2), çıkarıcı (n=2), cesaretli (n=2) ve bağımlı (n=2) olmak üzere toplamda 37 adet metafor oluşturulmuştur. “Kopya Çeken Kişi” kavramına ilişkin olumsuz anlam taşıyan kategorilerde yer alan metaforların üretilen tüm kategorilerin oranı %79’unu oluşturmaktadır. Kopya çekmeye olumsuz yaklaşanların çoğu kopya çekmeyi, hırsızlık, emek hırsızlığı, başkasının haklarını yiyen, gaspçı, dolandırıcı ve adaletsiz olarak algılamakta, bir kısmı da bilgisiz, eksik, özgüvensiz, saygısız, kendini kandıran kişi olarak algılamaktadır. Yine, kopya çekmeye olumsuz yaklaşanların önemli bir bölümü, kopya çeken kişilerin eğitimsiz, kolaycı, çaresiz, sahtekar, güven problemi olan biri ve tembel biri olarak algılamakta, diğer bir bölümü ise şımarık çocuk, bencil çocuk, öğrenme isteği olmayan kişi olarak algılamaktadır. Kopya çeken biri kavramına ilişkin olumlu algısı olanlar ise kopya çeken kişiyi yetenekli (n=18), yardıma muhtaç (n=12), öğrenen (n=2), Çıkarıcı (n=2), cesaretli (n=2) ve bağımlı (1) olarak algılamaktadır. Bu tablonun da ortaya koyduğu üzere, eğitim fakültesi öğrencilerinin büyük bir bölümünün kopya çeken kişiye yönelik olumsuz bir bakış açısı vardır. Bu öğrencilerin meslek hayatına atıldığında öğrencilerinin kopya çekmesine izin vermeyeceği ve kaliteli bir öğrenme sağlayacağı düşünülebilir.

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü kadın öğrencilerinin büyük bir bölümü (n=34) kopya çekmeye yönelik olumsuz algıya sahiptir. Yine İlköğretim Matematik Öğretmenliği bölümünün kadın öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu (n=32) olumsuz bir algıya sahiptirler. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin 19’u kadın, 12’si erkek olmak üzere toplam 31’i kopya çekmeye olumsuz bakarken, matematik öğretmenliği öğrencilerin 10’u kadın 5’i erkek olmak üzere Toplam 15’i kopya çekmeye olumsuz bakmaktadır. Fransız Dili Öğretmenliği kadın öğrencilerinin büyük bir bölümü (n=14) kopya çekmeye dönük negatif bir bakış açısına sahipken, biyoloji öğretmenliği kadın öğrencilerinin önemli bir bölümü (4) kopya çekmeye dönük negatif bir bakış açısına sahip olduğu görülmektedir. Sonuç

itibarıyla, 26 kadın öğrenci ile 10 erkek öğrenci kopya çeken kişiye olumlu bakarken, 113 kadın öğrenci ile 30 erkek olmak üzere toplamda 143 öğrenci ise olumsuz yaklaşmaktadır. Bu bulgu da Selçuk (1995), Dirik (1999), Akdağ ve Güneş (2002) ile Çetin(2007)' in çalışması ile örtüşmektedir. Belirtilen bu çalışmalarda kadınların kopya çekmeye yönelik metaforik algıları erkek öğrencilerin metaforik algılarına göre daha olumsuzdur. Akdağ ve Güneş (2000)'e göre bu sonuç kız çocuklarının okul yaşamında genellikle kurallara uygun davranış göstermeleri ve toplumsal normlara ve değerlere daha bağlı olarak yetiştirilmeleri ile açıklanabilir.

Kaynakça / Reference

- Aiken, L.R. (1991) Detecting, understanding, and controlling for cheating on tests. *Research in Higher Education*, 32(6), 725-736.
- Akbaba Altun, S., & Apaydın, Ç. (2013). Kız ve erkek öğretmen adaylarının “eğitim” kavramına ilişkin metaforik algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 19(3), 329-354.
- Akdağ, M., & Güneş, H. (2002). Kopya çekme davranışları ve kopya çekmeye ilişkin tutumlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 31, 330-334.
- Alemdağ, C. & Alemdağ, S. (2015). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin kopya çekme davranışları. *International Journal of Science Culture and Sport*, 3, 317-335.
- Alkan, Ş. (2008). İlköğretim ikinci kademe ile ortaöğretim öğrencilerinin ve öğretmenlerinin kopya çekmeye ilişkin görüşleri (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Anderman, E. M. & Midley, C. (2004). Changes in self-reported academic cheating across the transition from middle school to high school. *Contemporary Educational Psychology*, 29, 499-517.
- Arslan, M.M., & Bayrakçı, M. (2006). Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-öğretim açısından incelenmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 171, 100-108.
- Bachore, M. M. (2014). Academic dishonesty/ corruption in the period of technology: Its implication for quality of education. *American Journal of Educational Research*, 2(11), 1060-1064.
- Boysen, C.J. (2007). Teachers and cheating: The relationship between the classroom environment and high school student cheating. *LMU/LLS Theses and Dissertations*, 250.
- Bozdoğan, A.E., & Öztürk, Ç. (2008). Öğretmen adayları neden kopya çeker. *İlköğretim Online*, 7(1), 141-149.
- Carpenter, D.D., Harding, T.S, Finelli, C.J., Montgomery, S.M., & Passow, H.J. (2006). Engineering students' perceptions of and attitudes towards cheating. *Journal of Engineering Education*, 181-194.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), 693-712.
- Çeliköz, M. (2016). Öğretmen adaylarının kopya çekmeye yönelik tutumları ve kopya çekme nedenleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(5), 241-251.
- Çetin, Ş. (2007). Üniversite öğrencilerinin kopya çekme davranışlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Millî Eğitim*, (175), 129-142.
- Dam, H. (2013). Örgün din eğitiminde kopya sorunu. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 34, 71-108.
- Demir, M.K., & Arcagök, S. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının sınavlarda kopya çekilmesine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 148-165.
- Dirik, M.Z. (1999). Türk eğitim sisteminde sınavlarda kopya sorunu-1. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XI(1), 235-249,
- Durmuşçelebi, M. (2011). Öğrencilerin ve öğretmen adaylarının kopya çekme davranışlarına ilişkin görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 17(1), 77-97.
- Eraslan, A. (2011). Matematik öğretmeni adayları ve kopya: Hiç çekmedim desem yalan olur. *Eğitim ve Bilim*, 36 (160), 52-64.

- Gallant, T. B., & Drinan, P. (2006) Organizational theory and student cheating: Explanation, responses, and strategies. *The Journal of Higher Education*, 77(5), 839-860.
- Gübrüzoğlu Yalmanlı, S., & Aydın, S. (2014). Öğretmen adaylarının kopya çekmeye yönelik metaforik algıları (preservice teachers' metaphorical perceptions towards to cheat). *EÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1) (2014), 316-332.
- Kaymakcan, R. (2002). İlahiyat öğrencilerinin kopya çekmeye karşı yaklaşımları. *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 5, 121-138.
- Keith-Spiegel, P., Tabachnick, B. G., Whitley, Jr, B. E. & Washburn, J. (1998) Why professors ignore cheating: Opinions of a national sample of psychology instructors. *Ethics & Behavior*, 8(3), 215-227.
- Kıral, B. (2018). Kopya çekmenin değerlendirilmesi üzerine bir durum çalışması. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 6(1), 133-156.
- Küçüktepe, S. E. & Küçüktepe, C. (2012). Tarih öğretmeni adaylarının kopya çekme eğilimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (1), 115-125.
- Leda, N., & Lovaglia, M. (2009). Cheating on multiplechoice exams: Monitoring, assessment, and an optional assignment. *College Teaching*, 57(1), 3-8.
- Merriam, S.B. (2013). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber* (Çev: S. Turan). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Miles, M., & Huberman, M. (1994). *Data management and analysis methods*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Miles, M.B., & Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Sage.
- Moeck, P.G. (2002). Academic Dishonesty: Cheating among community college students. *Community College Journal of Research and Practice*, 26, 479- 491.
- Özgüngör, S. (2008). Üniversite öğrencilerinde öğretmene ilişkin algıların ve öğrenci özelliklerinin kopya çekme davranışlarıyla ilişkisi. *Eğitim ve Bilim*, 33(149), 68-79.
- Park, E.J., Park, S., & Jang, I.S (2013). Academic cheating among nursing students. *Nurse Education Today*, 33, 346-352.
- Patton, M.Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods (3rd Edition)*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Payne, S., & Nantz, L. (2010). Social accounts and metaphors about cheating. *College Teaching*, 90-96.
- Selçuk, Z. (1995). Bir eğitim ve rehberlik sorunu: Okullarda kopya çekme. *Eğitim Yönetimi*, 1(3), 397-413.
- Semerci, Ç. (2003). Kopya çekmeye ilişkin tutum ölçeği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 227-234.
- Semerci, Ç. (2004). Tıp fakültesi öğrencilerinin kopya çekmeye ilişkin tutum ve görüşleri. *F.Ü. Sağlık Bil. Dergisi*, 18(3), 139-146.
- Semerci, Ç. (2007). Program geliştirme kavramına ilişkin metaforlarla yeni ilköğretim programlarına farklı bir bakış. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31(1), 139-154.
- Semerci, Ç., & Sağlam, Z. (2005). Polis adaylarının kopya çekmeye ilişkin tutum ve görüşleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(2), 163-177.
- Seven, M.A., & Engin, A.O.(2008). Eğitim fakültesi Öğrencilerinin Kopya Çekmeye Duydukları İhtiyaç ve Kopya Çekme sebepleri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 121-136.
- Tan, Ş. (2001). Sınavlarda kopya çekmeyi önlemeye yönelik önlemler. *Eğitim ve Bilim*, 26(122), 32-40.

- Taşgın, A., & Köse, E. (2015). Sınıf öğretmeni adaylarının hedef ve değerlendirme kavramlarına ilişkin metaforları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(3), 116-130.
- Taşgın,A., Kıncal, R. Y., Küçükkoğlu, A., & Ozan,C. (2019). Öğretmen adaylarının kopya çekmeye ilişkin tutumları ile akademik sahtekârlık eğilimleri arasındaki ilişki. *AJESI - Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 9(2), 608-639.
- Tayfun, A., & Yazıcıoğlu, İ. (2008). Öğrencilerin kopya hakkında görüşleri üzerine bir araştırma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(3), 375-393.
- Tricia, B.G. & Patrick, D. (2006) Organizational theory and student cheating: Explanation, responses, and strategies. *The Journal of Higher Education*, 77(5), 839-860.
- Ünlü, H., & Eroğlu, C. (2012). Beden eğitimi öğretmen adaylarının kopya çekmeye yönelik tutumları. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, X (3) 101-106.
- Yalçın, M., & Erginer,A. (2012). İlköğretim okullarında okul müdürüne ilişkin metaforik algılar. *Öğretmen Eğitimi ve Eğitimcileri Dergisi*, 1(2), 229-256.
- Yangın, S., & Kahyaoğlu, M. (2009). İlköğretim öğretmen adaylarının kopya çekmeye yönelik tutum ve görüşleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(2), 46-55.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT**1. INTRODUCTION**

Metaphor seems to be an effective mental mapping and modeling tool for humans to comprehend and design their own environment. People use metaphors to describe how they see life, the environment, events, and things by using various comparisons (Cerit, 2008). In this regard, this research examined how students who participated in the process of teacher training evaluated cheating. This study was prompted by the paucity of research examining students' metaphorical conceptions of cheating.

2. METHOD

In this qualitative study, the phenomenology method was employed to investigate the metaphorical views of teacher candidates towards cheating. According to Yıldırım and Şimşek (2011), the phenomenology design "focuses on phenomena that people are aware of but do not have an in-depth comprehension of." In this research, the phenomenology method was used to examine the meanings that pre-service instructors ascribe to cheating conduct and the underlying structures that give rise to these meanings.

Homogeneous sampling, one of the purposive sampling strategies, was used to create the study group. Homogeneous sampling is one of the purposive sampling strategies and a form of sampling used in research that explore comparable instances or groups. In homogenous sampling, participants with similar characteristics are anticipated to participate in the study. In this regard, the study group of the research comprises 180 university students studying at Hacettepe University Faculty of Education in the 2019-2020 academic year.

3. FINDINGS, DISCUSSION AND RESULTS

In the study, 180 metaphors generated by 180 college students were evaluated to determine their perspectives on the concept of "cheating." The analyzed metaphors were classified into thirteen conceptual categories, five of which were negative, four were positive, and four were neutral. Around 68% of the obtained metaphors have negative connotations. Negative metaphorical impressions of cheating are focused in the areas of being correct (n=79), self-deception (19), and ineffectiveness (n=19) (9). When examining the category of entitlement, the metaphor of theft (n=35) is most prominent, followed by the metaphors of theft of labor (n=2), injustice (n=3), and fraud (n=3). According to Durmuşcelebi (2011), one of the effects of cheating is a decline in the validity of exams, which makes it impossible to establish the degree to which program objectives have been met and to detect learning gaps. Moreover, cheating involves rewarding the undeserving and punishing the worthy. Cheating involves not only fooling the instructor, but also oneself. Cheating is a useless habit since it leads to false and temporary learning. It is risky because it is possible to get caught at any time and it can become a habit over time. About 26% of students have a favorable opinion on cheating. Positive metaphorical impressions of cheating consist of the following four categories: ability (n=17), rescuer (n=12), helping (=9), and excitement (n=8). Students with a favorable view of cheating view it as a skill and a tool to be used in tough circumstances. However, there is a subset of students that view cheating as a means of aiding one another and as an adrenaline-inducing factor. Yet, the majority of students, particularly education faculty students, have an unfavorable view of cheating, which can be viewed as a beneficial for both them and the education system.

According to the department and gender variable associated with the concept "Cheating", the majority of female students (n=33) in the Guidance and Psychological Counseling department had a negative view of cheating in positive and negative metaphors. Again, the majority of female students in the Department of Primary Mathematics Teaching (n=32) hold an unfavorable view. Whereas 10 female and 6 male students perceive cheating positively, 12 female and 8 male students view cheating badly, for a total of 20 students (12 female and 8 male). Whereas eight female mathematics education students and five male mathematics education students perceive cheating positively (n=13), four females and three males view cheating negatively (n=7). While the majority of female French Language Teaching students (n=14) have a negative view of cheating, a sizeable proportion (4) of female Biology Teaching students share this sentiment. Hence,

although 32 women, 14 men, and 46 individuals in total regard cheating favourably, 121 individuals, 99 women, and 22 men, view cheating badly. This conclusion is consistent with the findings of Dirik (1999), Akda and Güneş (2002), and etin (2001). (2007). Moreover, Dirik (1999), Akda and Güneş (2002), and etin (2007) discovered that women have an unfavorable view of infidelity. According to Selcuk(1995), Semerci(2003), and Seven and Engin(2009), male students perceive cheating as a hobby, but female students are motivated by the desire for high marks and psychological factors.

The pupils have generated 180 metaphors regarding the "cheating person," as observed. There are a total of ten metaphor categories, of which four are negative and six are positive. In the negative category, 142 metaphors were generated, including healthy eating (n=63), self-harming (n=30), ignorance (n=26), and selfishness (23). In the positive category, 37 items were developed, including metaphors for gifted (n=18), needy (n=12), learning (n=2), manipulating (n=2), courageous (n=2), and reliant (n=2). 79% of all categories generated by metaphors with negative connotations on the concept of "Cheating" are negative in nature. While the majority of those who view cheating negatively view it as theft, theft of labor, deceiving others, extortion, fraud, and unfairness, some view it as ignorant, incomplete, self-confident, rude, and self-deceptive. Likewise, a considerable majority of those who view cheaters adversely view them as uneducated, easygoing, helpless, dishonest, and lethargic, while others view them as spoiled children, self-centered youngsters, and individuals with no drive to learn. Again, while a significant portion of those who approach cheating negatively, perceive cheaters as uneducated, easy-going, helpless, dishonest, and lazy people, while others perceive them as spoiled children, selfish children, and people who do not want to learn. Those who have a positive perception of the concept of cheating are those who are capable (n=18), in need of help (n=12), learner (n=2), manipulative (n=2), courageous (n=2) and dependent (1) is perceived. As this table reveals, most of the education faculty students have a negative view of the cheater. It can be thought that when these students start their professional life, they will not allow their students to cheat and will provide a quality learning.

ARAŞTIRMANIN ETİK İZİNİ

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Çalışma kapsamında anket, mülakat, odak grup görüşmesi kullanılarak veri toplanmadığı için etik kurul izni alınmamıştır.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Hacettepe Üniversitesi Etik Kurul Komisyonu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 29.07.2021

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: E-76942594-600-00001649812

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

1. yazarın araştırmaya katkı oranı %50, 2. yazarın araştırmaya katkı oranı %50'dir.

Yazar 1: Araştırmanın tasarlanması, veri analizi.

Yazar 2: Yöntemin belirlenmesi, raporlaştırma, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları.

ÇATIŞMA BEYANI (CONFLICT OF INTEREST)

Araştırmanın herhangi bir kişi ya da kurumla finansal ya da kişisel yönden bağlantısı yoktur. Bu nedenle araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.